

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica Înfricoșătoarei Judecăți



Înfricoșătoarea Judecată – imagine din Evangheliarul de la 1911

Săptămâna brânzei

Astăzi este *Lăsatul secului de carne*. De mâine intrăm în ultima săptămână pregătitoare, în care, consumând doar ouă, pește și lactate, ne pregătim progresiv pentru Postul Mare. Deși miercuri și vineri în această săptămână sunt notate cu „harti” în calendar, totuși după vechea tradiție din Palestina, în aceste două zile nici în mănăstiri nu se oficiază Sfânta Liturghie. Iar Sfântul Nichifor Mărturisitorul recomandă monahilor a mânca brânză și ouă doar după Vecernie, după apusul soarelui. De miercuri în această săptămână se introduce în pravila zilnică RUGĂCIUNEA SFÂNTULUI EFREM SIRUL, pe care o puteți găsi în pagina 4

Evanghelia duminicii

Înfricoșătoarea Judecată - Matei, XXV, 31-46

31. Când va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale.
32. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre.
33. Și va pune oile de-a dreapta sa, iar caprele de-a stânga.
34. Atunci va zice Împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvântați ai Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii.
35. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc, însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit;
36. Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și m-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine.
37. Atunci dreptii Îi vor răspunde, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând și te-am hrănit ? Sau însetat și Ți-am dat să bei ?
38. Sau când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat ?
39. Sau când Te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la Tine ?
40. Iar împăratul, răspunzând, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut.
41. Atunci va zice și celor de-stânga: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui.
42. Căci flămând am fost și nu Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și nu Mi-ați dat să beau;
43. Străin am fost și nu M-ați primit; gol, și nu m-ați îmbrăcat; bolnav și în temniță, și nu M-ați cercetat.
44. Atunci vor răspunde și ei, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit ?
45. El însă le va răspunde, zicând: Adevărat zic vouă: Întrucât nu ați făcut unuia dintre acești prea mici, nici Mie nu Mi-ați făcut.
46. Și vor merge aceștia la osândă veșnică, iar dreptii la viața veșnică.

Din tâlcuirea Evangheliei – Sfântul Ioan Gură de Aur

Să ascultăm acum cu râvnă și cu toată zdrobirea de inimă această prea frumoasă pericopă evanghelică, de care nu contenim a vorbi. La întâia sa venire, Hristos a venit într-o necinste, într-o ocări; la a doua venire, va șede pe scaunul slavei Lui. Neconținut pomenește de „Slavă”. Pentru că Răstignirea era aproape și părea lucru de ocară, de aceea le dă curaj ucenicilor Săi, le înfățișează înfricoșătoarea Judecată și strânge în jur toată lumea. Nu numai prin aceasta face înfricoșător Cuvântul, ci și prin aceea că arată cerurile deschise. Toți îngerii vor fi împreună cu El și vor da mărturie de toate slujbele făcute de ei, la porunca Stăpânului, pentru mântuirea oamenilor. Totul va face ca ziua aceea să fie înfricoșătoare. Apoi „se vor aduna toate neamurile”, adică toți oamenii de pe pământ, „și-i va despărți pe unii de alții, cum desparte păstorul de oile”. Animalele sunt roditoare și neroditoare prin fire lor. Oamenii sunt roditori și neroditori prin voință; de aceea sunt unii osândiți, iar unii încununați. Dar nu-i osândește până ce nu-i judecă mai întâi. De aceea îi așează înaintea Lui și le spune păcatele. Ei vor grai cu blândețe, dar nu le e de nici un folos acum blândețea. Și pe bună dreptate, că au trecut cu vederea milostenia, fapta aceea atât de mult iubită de Dumnezeu. Profetii neîncetat spuneau aceasta : „Milă voiesc, și nu jertfă” (Osea 6,6), iar Legiuitorul, prin toate, spre milostenie i-a îndemnat și prin cuvânt și cu lucrul. Însăși firea oamenilor tot asta îi învață.

Apoi, ca să vezi și în alt chip cât e de dreaptă Judecata, Domnul îi laudă mai întâi pe cei care au făcut fapte bune și spune: „*Veniți, binecuvântații Părintelui Meu, de moșteniți împărăția cerurilor cea pregătită vouă de la întemeierea lumii, că am flămânzit și Mi-ați dat să mănânc*” și toate celelalte. Dar ca să nu spună cei osândiți: „Nu aveam cu ce face milostenie”, Hristos îi osândește, punându-le în față pe ceilalți oameni care au fost în aceeași stare ca și ei. Hristos arată că e dreaptă osânda pronunțată asupra celor răi nu numai prin aceea că ceilalți au făcut fapte bune, deși erau în aceeași stare ca și ei, ci și prin aceea că n-au făcut nici acele fapte bune pentru care sărăcia nu le era o piedică, de pildă adăparea unui însetat, vederea unui întemnițat, cercetarea unui bolnav. Câtă cinste cuprind aceste cuvinte, câtă fericire! N-a spus: „Luați!”, ci: „moșteniți”, ca și cum ar fi acestea de la părinți, „Ceva al vostru, ceva ce vi se cuvenea de mult”. Și în schimbul căror lucruri primesc bunătați atât de mari ? În schimbul a unui adăpost, al unei haine, al unei

pâni, al unui pahar cu apă, al cercetării bolnavilor, al ducerii la cei întemnițați. Pretutindeni, dar, ne cere să dăm un ajutor de care un nevoiaș are neapărată nevoie. Sunt însă cazuri când ajutorul pe care ne cere să-l dăm nu umple toată nevoia celui nevoiaș. De pildă, cel bolnav și cel închis nu au nevoie numai de cercetare, ci unul are nevoie de libertate, și celălalt de vindecare; Hristos însă, blând fiind, ne cere să facem numai cât putem, lăsându-ne nouă libertatea să facem mai mult decât ne cere.

Celoralți le spune: „*Duceți-vă de la Mine, blestemaților!*” Nu spune. „Blestemaților de Tatăl Meu!”, că nu Tatăl i-a blestemat pe ei, ci faptele lor. Pentru aceasta pe bună dreptate sunt osândiți cei din urmă, iar cei dintâi, după har sunt încununați. De-ar fi făcut cei drepti mii și mii de fapte bune, răsplătirea lor va fi tot un har de la Dumnezeu, că li s-a dat cerul și împărăția și o atât de mare cinste în schimbul unor atât de mici și neînsemnate fapte.

Sinaxarul duminicii

În ziua de 15 februarie, Biserica Ortodoxă îl pomenește pe Sfântul Apostol Onisim. În Colose, cetatea Frigiei, trăia un bărbat vestit și cu dregătorie, anume Filimon. Acesta crezând în Hristos a devenit episcop, numărându-se ulterior și printre cei 70 de Sfinți Apostoli. La Filimon, mai înainte de apostolia lui, se afla un rob, anume Onisim. Acesta, greșind stăpânului său și temându-se de pedeapsă, a fugit de la dânsul stabilindu-se la Roma, unde va fi botezat de Apostolul Pavel, căruia acum îi slujea în Roma, împreună cu Sfântul Tihic. Sfântul Apostol Pavel, împuternicindu-l pe sfântul Tihic să transmită Scrisoarea sa către Coloseni, a trimis cu dânsul și pe acest Sfânt Onisim, cu o scrisoare către Filimon, fostul său stăpân, pe care îl roagă să îl ierte pe Onisim de greșeala lui și să-l primească, nu ca pe un rob sau ca pe un frate iubit, ci ca pe Pavel însuși.

Dobândind iertare și fiind eliberat din robie, Onisim se întoarce la Roma însoțindu-l pe Sfântul Pavel, oriunde acesta propovăduia Evanghelia, până în Spania. După moartea Apostolului, sfințit fiind episcop de Sfântul Pavel, Onisim nu a încetat a propovădui Împărăția lui Dumnezeu, mergând din cetate în cetate. În timpul prigoanei inițiate de Domițian împotriva creștinilor, a fost arestat și Sfântul Onisim, astfel că răbdând multe chinuri de la dregătorul Tertil, dar rămânând statornic în credință, i s-a tăiat capul, luând astfel cununa muceniciei.

După *Proloagele vol. I și Viețile Sfinților pe luna februarie*

Între Milostenie și Asceză

Cu câteva săptămâni înainte de începutul propriu-zis al postului, Biserica face cunoscută apropierea acestuia și ne cheamă să trăim conștient perioada de pregătire de dinainte de post. Cunoscând neputința firii omenești de a se schimba rapid, de a trece brusc de la o stare trupească, duhovnicească sau intelectuală la alta, Sfânta Biserică ne inițiază treptat întru efortul trupesc și duhovnicesc care ni se cere în cele șapte săptămâni ale Postului Mare. Această pregătire de care vorbim include patru Duminici consecutive, începând cu duminica vaneșului și fariseului, ce preced Postul Paștelui, fiecare din acestea - prin pericopele evanghelice specifice – fiind dedicată unor aspecte fundamentale ale pocăinței.

În acest context, “Duminica lăsatului sec de carne” este numită astfel pentru că de-a lungul săptămânii ce urmează este rânduită o postire parțială – abținerea de la consumul de carne. Pericopa evanghelică pentru această zi se concretizează în parabola lui Hristos despre Înfricoșătoarea Judecată, tema de reflecție și actualizare în inimile și fapta noastră fiind conturată în mod peremptoriu: iubirea, milostenia creștină. *„Flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit”*, le va spune celor milostivi Domnul la Înfricoșătoarea Judecată. O întrebare inerentă logicii firești intervine: „Când a fost Hristos flămând pe pământ?” Domnul nu vorbește, însă, doar de timpul propovăduirii Sale pe pământ, ci de toate timpurile, până la sfârșitul veacurilor. Hristos „flămânzește” prin toți săracii și cei aflați în nevoi, prin toți cei izgoniți și disprețuiți. *„când ați făcut unuia dintr-acești frați ai mei prea mici, Mie Mi-ați făcut”*. Cel Preaînalt și slăvit, Se identifică cu cei mai săraci și insignifianți ai acestei lumi. Se numește frate al lor, ca să încerce inimile celor înstăriți. Fiindcă prin cei mai mici El dorește să-i mântuiască pe cei mai mari, prin cei mai săraci pe cei mai bogați, prin cei mai slabi pe cei mai puternici în această lume. Dar dacă inima este nemilostivă, în zadar dă mâna. Dumnezeu, Care „tainele oamenilor le știe cu adevărat”, va lepăda acel dar. Dacă omul poate fi înșelat prin gestul mâinii darnice, Dumnezeu Cel Atotștiutor niciodată. Dacă inima este necurată, necurat va fi și darul, oricât de mare ar fi: *„Deci aducând darul tău la altar, acolo îți vei aminti că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo, înaintea altarului și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău* (Matei 5,23-24). Iată cât de important este ceea ce poartă fiecare în „taină inimii”. Așadar, se cuvine a ne

cerceta și curăți mai întâi inimile și urmare acestora, întreaga noastră ființă ne va fi purificată.

Reflectând asupra necesității lepădării de patimi, asceții și părinții duhovnicești răsăriteni au arătat că ele nu se sting, decât dacă sunt înlocuite cu virtutea corespunzătoare. Condiția fundamentală a acestui demers pozitiv este necesitatea credinței. Teama de Dumnezeu, Care va răsplăti orice faptă a omului, gândul cât mai des la Judecata de Apoi sunt factori care înlesnesc întărirea pocăinței și a înfrânării. Paza gândurilor, a minții, nădejdea în dobândirea celor viitoare spre care năzuim reprezintă elementele imediat ale procesului de aflare a stării nepătimașe. Atunci când omul realizează îndepărtarea sa de Dumnezeu, devine om din nou: ca unul ce nu poate fi mulțumit, pe deplin satisfăcut, în această lume decăzută, deci, prin natura sa și vocație, este un căutător la Absolutului.

Toată nevoia, încordarea ascetică la care ne cheamă cu deosebire perioada Postului Mare, ar fi de neconceput însă fără acțiunea premergătoare întăritoare a Harului divin. În acest sens, o cântare liturgică specifică Postului Paștelui, ne îndeamnă să ne rugăm, zicând: *„Cămara Ta, Mântuitorule, o văd împodobită și îmbrăcăminte nu am ca să intru într-însa. Luminează haina sufletului meu Dătătorule de viață, și mă mântuiește!”*

Trăind cu sufletul și prin suflet, putem să mergem pe calea iubirii creștine, ca posibilitate de a-L vedea pe Hristos în celălalt de lângă mine, pe care Dumnezeu a rânduit să-l întâlnesc, fie și doar pentru câteva clipe, în viața mea.

Vasilica Onofrei

Din semnificațiile onomastice ale săptămânii

Arhip – reproduce un vechi nume pers. gr. *Archippos*, compus din elementele *árehein*, „a începe, a stăpâni, a conduce” și *hippos*, „cal”.

Flavian, Flavius, Flavia – nume afectiv de proveniență latină, reproduce gentilicul roman *Flavius* (fem. *Flavia*), considerat un derivat adj. de la *flavus* „blond, de aur”.

Onisim – nume augural de origine greacă, este un compus format din elementele *óneiron*, „vis” și *-phoros*, „purtător”, cu semnificația „purtător de vise”.

Pamfil – nume augural sau etnic de origine antică greacă, este fie un compus cu *pan*, gen. *pantos*, „complet, pe de-a-ntregul, al tuturor, de toți” și *-philos*, „drag, iubit”, semnificând „prietenul tuturor”, fie este un derivat de *Pamphilos*, locuitor din Pamfilia, regiune antică de pe coasta Asiei Mici.

După *Dicționarul enciclopedic al numelor de botez*

RUGĂCIUNEA SFÂNTULUI EFREM SIRUL

Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al griii de multe, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert nu mi-l da mie (o metanie).

Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l mie, slugii tale (o metanie).

Așa, Doamne, Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat ești în vecii vecilor (o metanie).

Și după rugăciunea aceasta, se zic aceste patru stihuri, iarăși în trei stări, cu 12 închinăciuni:

Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului (o închinăciune).

Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul (o închinăciune).

Cel ce m-ai zidit, Dumnezeule, mântuiește-mă (o închinăciune).

Fără de număr am greșit, Doamne, iartă-mă (o închinăciune).

Iar apoi, se repetă din nou rugăciunea Sfântului Efrem Sirul, toată, cu două închinăciuni la primele două cereri și cu o metanie la sfârșit.

Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul e o rugăciune în care pocăița este „trăită” cu maximă intensitate. Este o rugăciune specifică Postului Mare, fiind orânduit a se rosti, cu metaniile corespunzătoare, la slujba Vecerniei, Utreniei și Ceasurilor ce se oficiază în biserici, în zilele lucrătoare ale fiecărei săptămâni din post, până la denia din Joia săptămânii Patimilor.

Pentru cei care nu participă la rugăciunile publice de peste săptămână, este recomandabil a include această rugăciune între rugăciunile de dimineață și seară. Astfel, devine foarte folositoare, fiind un program duhovnicesc pentru cel ce se străduiește să o și pună în practică

Cronică parohială

Duminică 8 februarie 2004, a avut loc un frumos recital la contrabas susținut de domnul Țuțu Vasile, student în ultimul an la Universitatea de Arte. Dincolo de succesul manifestării, ne-am bucurat că muzica clasică a găsit ecou în sufletele multor copii săraci din parohie, care nu-și pot permite să-și cumpere bilete la operă.



Comemorări - Sâmbătă 14 februarie:

- **Cheptine Ghiocel** la un an de la deces, pomenirea fiind organizată prin implicarea Federalcoop Iași.
- **Dr. Viorica Diaconescu**, comemorată de familia fiului său Victor, la împlinirea a 7 ani de la deces. Slujba și praznicul de pomenire au avut loc în casa filantropică a parohiei:



Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul 276 450 deschis la Raiffeisen Bank., filiala Iași.